
Korte golf

Een nieuw landelijk hydrologisch instrumentarium

In mei 2005 hebben Alterra, MNP, RIZA, STOWA, TNO en WL besloten een nieuw, verbeterd gezamenlijk nationaal hydrologisch instrumentarium te ontwikkelen. Deze samenwerking sluit aan op het advies van de commissie Wijffels, waarin wordt gepleit voor de bundeling van kennis door vorming van het Delta-instituut en het initiatief van Alterra, TNO en WL tot integratie van hun hydrologisch modelinstrumentarium.

In december 2005 is groen licht gegeven voor een eerste fase van ontwikkeling van een landelijk hydrologisch instrumentarium, als onderdeel van een gefaseerde aanpak. In deze eerste fase, die eind 2006 zal zijn afgerond, wordt op basis van modellen die nu bij RIZA, MNP, Alterra, TNO en WL aanwezig zijn één gezamenlijk modelinstrumentarium gebouwd voor beantwoorden van de landelijke beleidsvragen. Uitgangspunt van beheersbaarheid is de ontwikkeling gesplitst in twee deelprojecten; het landelijk grondwaterinstrumentarium en het landelijk oppervlaktewaterinstrumentarium, die uiteindelijk gekoppeld worden om de landelijke waterhuishouding integraal te beschrijven. Uitgangspunt bij de eerste fase is dat het nieuwe modelinstrumentarium minstens dezelfde kwaliteit heeft als een (combinatie van) de huidige beschikbare landsdekkende grondwatermodellen. Voor de eerste fase is als modelprogrammatuur gekozen voor MODFLOW, (Meta)SWAP, en de waterverdeling uit het Distributiemodel/MOZART. Voor deze programmatuur is gekozen, omdat een overgang wordt voorzien naar de programmatuur in de tweede fase, te weten MODFLOW-(Meta)SWAP/SIMGRO-SOBEK-CF. De keuze voor deze modellijn is voor-

namelijk bepaald door aan te willen sluiten op het door Alterra, TNO en WL te ontwikkelen regionale modelinstrument, bekendheid met de programmatuur en verwachte impulsen voor innovatie.

De keuze voor programmatuur wordt niet als 'alles bepalend' gezien. Invloeden van OpenMI (zie elders in dit blad) zullen leiden tot gemakkelijker wisselen van – en uitwisselen met andere programmatuur. Minstens zo belangrijk als de keuze voor de programmatuur is de aandacht voor een goede schematisatie en het beschikbaar zijn van goede data. Voor de eerste fase is pragmatisch gekozen om eerst de bestaande ondergrondschematisatie en data uit NAGROM te combineren met de bestaande schematisatie en data van de onverzadigde zone uit LGM/SWAP en MOZART en met de waterverdeling uit MOZART/DM. Zo blijft op korte termijn de continuïteit van landsdekkende beleidsanalyses gewaarborgd.

In de tweede fase zal het modelinstrumentarium verder worden ontwikkeld en verfijnd, om toekomstige beleidsvragen (KRW, WB21, GGOR, beleidsevaluaties, etc.) beter te kunnen beantwoorden. Verbetering van de gebiedsschematisatie, modellering ten behoeve van waterkwaliteit en integratie met oppervlaktewatermodellen zullen in deze tweede fase centraal staan. Nadrukkelijk zal aansluiting worden gezocht bij de ontwikkelingen van regionale waterbeheerders. Hoe deze samenwerking en uitwerking van de tweede fase precies vorm zal worden gegeven is nog onduidelijk. In de tweede helft van 2006 wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd, waarbij de wensen van de waterbeheerders ten aanzien van samenwerking met de instituten in dit traject worden geïnventariseerd.

Idealiter wordt door de verschillende overheden en marktpartijen samengewerkt aan één open, vrij toegankelijk model, waarbij de verschillende partijen consensus hebben over de inhoud van het model. Een derge-

lijke samenwerking vergt naast afstemming ook een herstructurering van verantwoordelijkheden met een duidelijke taakverdeling tussen overheden, kennisinstituten en marktpartijen en een degelijke financieringsconstructie. De komende tijd zal ook hier over worden nagedacht.

Wat heeft de hydroloog in Nederland hieraan? De ontwikkeling van het instrumentarium zal van invloed zijn op het toekomstige hydrologische modelleren. Naast kwaliteitsverbetering wordt verwacht dat hydrologen in de toekomst makkelijker kunnen aanhaken op werk dat al door anderen is verricht, bijvoorbeeld door toe-

gang tot een vrij toegankelijk informatie-systeem. Tegelijkertijd kunnen de regionale processen beter in de landelijke beleidsanalyses worden ingebed; middels opschaalingstechnieken kunnen bestaande lokale en regionale modellen als basis gaan dienen voor de landelijke schematisatie, waardoor lokale, regionale en landelijke modellen consistent kunnen worden.

Timo Kroon (RWS-RIZA)

Bennie Minnema (TNO)

Aaldrik Tiktak (MNP)

Ab Veldhuizen (Alterra)

Toine Vergroesen (WL)